

165

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 27 września 1984 r.

w sprawie regulaminu Sądu Najwyższego.

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 45, poz. 241) Rada Państwa uchwala następujący

REGULAMIN SADU NAJWYŻSZEGO

Dział I

Przepisy ogólne.

§ 1. Całokształtem działalności Sądu Najwyższego kieruje Pierwszy Prezes przy pomocy prezesów Sądu Najwyższego oraz dyrektorów Biura Orzecznictwa i Biura Prezydialnego.

§ 2. Pierwszy Prezes wyznacza terminy i ustala porządek dzienny posiedzeń pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb, Zgromadzenia Ogólnego i Kolegium Sądu Najwyższego oraz przewodniczy na tych posiedzeniach.

§ 3. Pierwszy Prezes może zlecić prezesom izb oraz dyrektorowi Biura Orzecznictwa opracowanie analiz i dokumentacji dotyczących orzecznictwa Sądu Najwyższego, wszystkich sądów, sądów dyscyplinarnych i innych organów, nad których orzecznictwem Sąd Najwyższy sprawuje nadzór.

§ 4. 1. Pierwszy Prezes, po wysłuchaniu opinii Kolegium Sądu Najwyższego, wyznacza i zwalnia przewodniczących wydziałów w izbach, dyrektorów Biura Orzecznictwa i Biura Prezydialnego, kierowników działów w Biurze Orzecznictwa oraz mianuje i zwalnia naczelników wydziałów w Biurze Prezydialnym i kierowników sekretariatów.

2. Pierwszy Prezes zatrudnia członków Biura Orzecznictwa oraz mianuje i zwalnia pracowników administracyjnych. Pierwszy Prezes może upoważnić dyrektora Biura Prezydialnego do nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy z pozostałymi pracownikami Sądu Najwyższego.

§ 5. Pierwszy Prezes zarządza ogłaszanie uchwał i orzeczeń Sądu Najwyższego w zbiorach urzędowych. Uchwały zawierające wytyczne w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej Pierwszy Prezes kieruje ponadto do ogłoszenia w Monitorze Polskim.

§ 6. Pierwszy Prezes:

- 1) ustala podział czynności między jednostki organizacyjne Sądu Najwyższego,
- 2) określa terminy przyjęć własnych oraz godziny przyjmowania interesantów w Sądzie Najwyższym.

§ 7. Podziału czynności w izbach oraz przydziału pracowników administracyjnych do wydziałów dokonuje prezes izby, a w Biurze Orzecznictwa i w Biurze Prezydialnym — dyrektor.

§ 8. Przy załatwianiu wszelkich wniosków, podań i próśb sędziów i pracowników, kierowanych do Pierwszego Prezesa i prezesów, powinna być zachowana droga służbowa.

§ 9. Prezes do spraw ogólnych sprawuje nadzór nad Biurem Orzecznictwa i Biurem Prezydialnym, koordynuje współdziałanie Sądu Najwyższego z innymi organami oraz wykonuje inne czynności zlecone przez Pierwszego Prezesa.

§ 10. 1. Pracami każdej izby Sądu Najwyższego kieruje prezes izby przy pomocy przewodniczących wydziałów oraz kierowników sekretariatów. Prezes izby w szczególności wyznacza terminy, ustala porządek dzienny posiedzeń składu całej izby i zgromadzenia sędziów Sądu Najwyższego oraz terminarz rozpraw i posiedzeń wszystkich składów orzekających. Na posiedzeniach składu całej izby przewodniczy prezes właściwej izby.

2. Na czas swej nieobecności prezes izby w porozumieniu z Pierwszym Prezesem wyznacza do kierowania jej pracami jednego z przewodniczących wydziałów.

Dział II

Właściwość izb oraz zakres działania Biura Orzecznictwa i Biura Prezydialnego.

Rozdział 1

Izby Sądu Najwyższego.

§ 11. 1. Izba Cywilna i Administracyjna sprawuje, w granicach i w trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem sądowym w sprawach cywilnych oraz w sprawach skarg na decyzje administracyjne, z wyłączeniem spraw administracyjnych z zakresu prawa pracy i spraw socjalnych.

2. Do Izby Cywilnej i Administracyjnej należy również rozpoznawanie spraw przekazanych ustawą — Ordynacja wyborcza do rad narodowych.

§ 12. Izba Karna sprawuje, w granicach i w trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem sądowym w sprawach karnych należących do właściwości sądów powszechnych.

§ 13. 1. Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sprawuje, w granicach i w trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem sądów i innych organów w sprawach ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych, w sprawach wynalazczości oraz w sprawach administracyjnych z zakresu prawa pracy i spraw społecznych, a nadto w sprawach przekazanych na podstawie przepisów szczególnych.

2. Do Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych należy również rozpoznawanie spraw przekazanych Sądowi Najwyższemu ustawami: o przedsiębiorstwach państwowych, o poprawie gospodarki przedsiębiorstwa państwowego oraz o jego upadłości, o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego, o związkach zawodowych, o społeczno-zawodowych organizacjach rolników, prawo o adwokaturze i o radcach prawnych.

§ 14. 1. Izba Wojskowa sprawuje, w granicach i w trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem sądów wojskowych.

2. Do Izby Wojskowej należy także nadzór administracyjny i służbowy nad sądami wojskowymi i sędziami tych sądów.

3. Sędziowie Izby Wojskowej podlegają w zakresie służby wojskowej Ministrowi Obrony Narodowej.

§ 15. 1. Właściwość izb do rozpoznawania innych spraw przekazanych Sądowi Najwyższemu szczególnymi przepisami, a nie wymienionych w § 11 ust. 2 i § 13 ust. 2, określa Pierwszy Prezes w drodze zarządzenia.

2. Spory kompetencyjne między izbami rozstrzygane są w składzie prezesów zainteresowanych izb pod przewodnictwem Pierwszego Prezesa.

§ 16. Prezesi izb oraz przewodniczący wydziałów mogą organizować robocze narady sędziów w celu omawiania bieżącej działalności i wyłaniających się problemów.

Rozdział 2

Biuro Orzecznictwa.

§ 17. 1. Biuro Orzecznictwa prowadzi prace analityczno-badawcze, opracowuje projekty rewizji nadzwyczajnych, pytań prawnych, wniosków Pierwszego Prezesa o uchwalenie wtycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej, sporządza okresowe informacje o działalności Sądu Najwyższego, prowadzi kartotekę orzecznictwa i publikacji dotyczących tego orzecznictwa oraz opracowuje — w miarę potrzeby także w porozumieniu z zainteresowanymi izbami — opinie do projektów nadsyłanych ustaw i innych aktów normatywnych. Biuro Orzecznictwa rozpatruje również skargi i wnioski nadsyłane do Sądu Najwyższego.

2. Biuro Orzecznictwa informuje Pierwszego Prezesa oraz prezesów właściwych izb o dostrzeżonych rozbieżnościach w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz wszystkich sądów i innych organów, nad których orzecznictwem Sąd Najwyższy sprawuje nadzór.

3. Biuro Orzecznictwa na podstawie posiadanych materiałów dotyczących orzecznictwa Sądu Najwyższego i innych sądów sporządza uwagi i spostrzeżenia o funkcjonowaniu prawa oraz przedstawia Pierwszemu Prezesowi propozycje co do ich wykorzystania.

§ 18. 1. Biuro Orzecznictwa zbiera i przygotowuje wybrane orzeczenia i uchwały do ogłoszenia w zbiorach urzędowych, a także gromadzi odpisy wszystkich orzeczeń Sądu Najwyższego.

2. Biuro Orzecznictwa prowadzi księgę zasad prawnych stanowiącą zbiór uchwał Zgromadzenia Ogólnego oraz księgę zasad prawnych stanowiącą zbiory uchwał poszczególnych izb. Uchwały połączonych izb włącza się do ksiąg zasad prawnych obu izb.

3. Biuro Orzecznictwa prowadzi zbiory urzędowe orzeczeń Sądu Najwyższego, zawierające rozstrzygnięcia ważniejszych zagadnień prawnych.

4. Biuro Orzecznictwa za pośrednictwem rzecznika prasowego współdziała ze środkami masowego przekazywania w informowaniu o działalności Sądu Najwyższego.

5. Zakres działania rzecznika prasowego w Sądzie Najwyższym określa zarządzenie Pierwszego Prezesa.

§ 19. Pierwszy Prezes może zlecać osobom mającym odpowiednie kwalifikacje wykonywanie określonych prac w Biurze Orzecznictwa.

Rozdział 3

Biuro Prezydialne.

§ 20. Do Biura Prezydialnego należą sprawy administracyjne Sądu Najwyższego.

§ 21. Wydział ogólny składa się z sekretariatu Pierwszego Prezesa i prezesa do spraw ogólnych Sądu Najwyższego, biura podawczego, składnicy akt i hali maszyn. Wydział ten wykonuje także czynności sekretariatu w sprawach rozpoznawanych na posiedzeniach pełnego składu Sądu Najwyższego, czynności sekretariatu i obsługę kancelaryjną Trybunału Stanu.

§ 22. 1. Do wydziału spraw pracowniczych należą w szczególności sprawy osobowe sędziów, członków Biura Orzecznictwa, pracowników administracyjnych i innych pracowników Sądu Najwyższego, sprawy socjalne oraz czynności sekretariatu w sprawach dyscyplinarnych. Do wydziału tego należą również sprawy związane z prowadzeniem biblioteki Sądu Najwyższego.

2. Akta osobowe sędziów i pozostałych pracowników Sądu Najwyższego, z wyłączeniem sędziów i innych żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz pracowników Izby Wojskowej, prowadzi wydział spraw pracowniczych.

§ 23. Do wydziału finansowo-budżetowego należą między innymi sprawy finansowe i budżetowe Sądu Najwyższego oraz wypłaty uposażań i innych należności.

§ 24. Do wydziału gospodarczego należą sprawy zaopatrzenia, inwestycji, budynków i pomieszczeń sądowych, środków transportu i ich eksploatacji oraz gospodarowania środkami trwałymi.

§ 25. 1. Organizację i zakres działania archiwum zakładowego oraz czas i sposób przechowywania akt w archiwum określają odrębne przepisy.

2. Księgi zasad prawnych pozostają w Sądzie Najwyższym na stałe.

Dział III

Zasady wewnętrznego postępowania Sądu Najwyższego.

Rozdział 1

Ogólny porządek rozpraw i posiedzeń.

§ 26. Akta w sprawach cywilnych, w których bierze udział prokurator, oraz akta w sprawach karnych, w których zostały wniesione środki odwoławcze, udostępnia się Prokuraturze Generalnej. Akta spraw powinny znajdować się w Sądzie Najwyższym co najmniej 14 dni przed terminem rozprawy lub posiedzenia.

§ 27. Akta sprawy powinny być w ciągu siedmiu dni przed terminem rozprawy dostępne dla stron.

§ 28. W czasie rozpraw sędziowie używają stroju urzędowego: togi i biretu, a przewodniczący składu — również łańcucha z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 29. W razie przewidywanego dużego napływu publiczności na salę rozpraw, przewodniczący wydziału wydaje karty wstępu.

§ 30. Wszyscy obecni na sali rozpraw, nie wyłączając uczestniczącego w posiedzeniu prokuratora i protokolanta, powstają w czasie wejścia i wyjścia składu sądzącego z sali, w czasie odbierania przyrzeczenia i w czasie ogłaszania wyroku. Każda osoba obecna na rozprawie powstaje, gdy przemawia do sądu albo gdy sąd się do niej zwraca. Przewodniczący może zezwolić na pozostawanie w pozycji siedzącej osobom chorym i kalekom oraz w innych wyjątkowych wypadkach. Sędziowie powstają tylko podczas odbierania przyrzeczenia.

§ 31. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, na wszystkie posiedzenia niejawnie mają dostęp prokurator i protokolant, a w wypadkach przewidzianych przez ustawę — także strony i ich pełnomocnicy. Po wysłuchaniu sprawozdania sędziego sprawozdawcy i wniosku prokuratora oraz biorących udział w posiedzeniu stron i ich pełnomocników, sąd przystępuje do narady, w której bierze udział tylko skład Sądu Najwyższego.

§ 32. Przewidziane w art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1 i 4 oraz art. 19 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 45, poz. 241), zwanej dalej „ustawą o Sądzie Najwyższym”, posiedzenia pełnego składu Sądu Najwyższego, połączonych izb, całej izby oraz posiedzenia składu siedmiu sędziów są niejawnie. Przepis § 31 stosuje się odpowiednio.

§ 33. Jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów postępowania cywilnego postanowienie o przedstawieniu zagadnienia prawnego zapadło na rozprawie, uchwała składu siedmiu, pięciu lub trzech sędziów, zawierająca odpowiedź na pytanie prawne, podejmowana jest po przeprowadzeniu rozprawy.

Rozdział 2

Tryb wydawania uchwał przez Sąd Najwyższy.

§ 34. Projekty uchwał składów powiększonych wraz z uzasadnieniem bądź referaty Pierwszy Prezes lub właściwy prezes Sądu Najwyższego przesyła Prokuratorowi Generalnemu oraz wnioskodawcom do ustosunkowania się na piśmie.

§ 35. Projekty uchwał lub referaty Sąd Najwyższy może ponadto przysyłać w celu wyrażenia poglądów przez instytuty naukowe, odpowiednie wydziały szkół wyższych,

poszczególnych pracowników naukowych lub przez inne organy.

§ 36. Zebrane uwagi i wnioski dotyczące projektu uchwały mogą być przedstawione na naradzie roboczej, do udziału w której mogą być zaproszeni zgłaszający uwagi.

§ 37. Na posiedzeniu sędziowie sprawozdawcy przedstawiają ogólne założenia projektowanej uchwały i uzasadniają, dlaczego nie uwzględnili zgłoszonych uwag i wniosków.

§ 38. W razie zgłoszenia uwag wymagających odroczenia posiedzenia, przewodniczący może zażądać przedstawienia ich na piśmie.

§ 39. W skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego podejmującego uchwałę z zakresu właściwości dwóch izb wchodzi po trzech sędziów z każdej izby i jako przewodniczący — prezes izby, do której wpłynęła sprawa.

§ 40. 1. W posiedzeniach, na których podejmowane są uchwały Sądu Najwyższego, biorą udział jedynie osoby uprawnione na podstawie właściwych przepisów.

2. W głosowaniu biorą udział wyłącznie sędziowie należący do wyznaczonego składu Sądu Najwyższego. Zaden z nich nie może wstrzymać się od głosowania, złożyć zdania odrębnego ani też odmówić złożenia podpisu pod uchwałą podjętą w trybie ustawowo przewidzianym.

Rozdział 3.

Tryb kwalifikowania uchwał i orzeczeń do ogłoszenia w zbiorach urzędowych.

§ 41. Uchwały i orzeczenia Sądu Najwyższego podlegają ogłoszeniu w zbiorach urzędowych po uprzednim zakwalifikowaniu ich do druku.

§ 42. 1. Kwalifikowaniu do druku podlegają wszystkie uchwały Sądu Najwyższego oraz te spośród orzeczeń Sądu Najwyższego, które po opracowaniu też zostały przez sędziów Sądu Najwyższego lub przez Biuro Orzecznictwa zaproponowane do opublikowania.

2. Biuro Orzecznictwa, zapoznając się bieżąco z orzeczeniami Sądu Najwyższego, przygotowuje projekty też odpowiadających treści orzeczenia, jeśli sędziowie orzekający w określonej sprawie sami nie opracowali tezy.

§ 43. Wstępne zakwalifikowanie uchwał i orzeczeń w celu ich ogłoszenia w zbiorach urzędowych dokonują zespoły sędziowskie, powoływane do tych czynności w poszczególnych izbach przez właściwych dla nich prezesów Sądu Najwyższego.

§ 44. O skierowaniu uchwał i orzeczeń do ogłoszenia we właściwych zbiorach urzędowych decyduje Pierwszy Prezes po wysłuchaniu opinii wyznaczonego zespołu sędziowskiego.

§ 45. Uchwały i tezy orzeczeń podlegające kwalifikacji na posiedzeniach właściwych zespołów sędziowskich zbiera i przygotowuje do ogłoszenia Biuro Orzecznictwa.

§ 46. 1. W orzeczeniach Sądu Najwyższego przeznaczonych do ogłoszenia wolno dokonywać poprawek redakcyjnych i stylistycznych oraz opuszczać ustępy nieistotne dla wykładni. Nazwisk stron i nazw miejscowości nie ogłasza się, zastępując je inicjałami.

2. Poważniejsze poprawki redakcyjne i stylistyczne wymagają uzgodnienia z sędzią sprawozdawcą lub ze składem orzekającym.

§ 47. Uchwały i orzeczenia ogłoszone w zbiorze urzędowym Sądu Najwyższego powinny zawierać także wskazanie składu sędziowskiego oraz prokuratora.

Dział IV

Przepisy szczególne dotyczące Izby Wojskowej.

§ 48. Do Izby Wojskowej stosuje się przepisy działów I—III ze zmianami wynikającymi z przepisów działu niniejszego.

§ 49. 1. Do Izby Wojskowej oraz do żołnierzy pełniących służbę w tej Izbie mają zastosowanie, w zakresie nie unormowanym w przepisach o Sądzie Najwyższym, przepisy dotyczące instytucji wojskowych i żołnierzy w czynnej służbie wojskowej.

2. Sprawami personalnymi, administracyjnymi, finansowymi i gospodarczymi Izby Wojskowej kieruje jej prezes na zasadach przewidzianych w przepisach wojskowych.

§ 50. 1. Do pełnienia funkcji w Izbie Wojskowej, przewidzianych dla sędziów Sądu Najwyższego, wyznacza sędziów Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego.

2. Na czas swej nieobecności prezes Izby Wojskowej, w porozumieniu z Pierwszym Prezesem, wyznacza do zastępowania go jednego ze swych zastępców lub przewodniczących wydziałów.

§ 51. W rozpoznawanych przez Izbę Wojskową sprawach, w których wniesiono rewizje, oraz w sprawach, które dotyczą uchwalenia wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej, jak również w sprawach dotyczących wyjaśnienia przepisów prawnych, które Pierwszy Prezes skierował do rozpoznania przez tę izbę lub skład powiększony, akta przesyła się Naczelnaj Prokuraturze Wojskowej w celu złożenia wniosku na piśmie.

§ 52. Do posiedzeń w Izbie Wojskowej, na których rozpoznaje się sprawy w postępowaniu rewizyjnym, stosuje się przepis § 30.

§ 53. Strojem urzędowym sędziów Izby Wojskowej jest umundurowanie wojskowe. W czasie rozpraw przewodniczący składu używa łańcucha z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 54. Prezes kierujący Izbą Wojskową informuje Ministra Obrony Narodowej o działalności Izby. W sprawach dotyczących poruczonego nadzoru administracyjnego nad sądami wojskowymi prezes kierujący Izbą Wojskową podlega bezpośrednio Ministrowi Obrony Narodowej.

Dział V

Przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym w Sądzie Najwyższym.

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 55. 1. Postępowanie dyscyplinarne przed Wyższym i Najwyższym Sądem Dyscyplinarnym odbywa się na podstawie przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niniejszej uchwały, a jeżeli dotyczy ono sędziów innych sądów — także przy stosowaniu przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych.

2. W zakresie nie unormowanym aktami prawnymi wymienionymi w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 56. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się z wyłączeniem jawności.

2. Na rozprawie dyscyplinarnej mogą być obecni sędziowie Sądu Najwyższego oraz sędziowie tego sądu, w którym pracuje obwiniony. Inne osoby mogą być obecne na rozprawie za zgodą przewodniczącego składu orzekającego. Skład orzekający może wyłączyć jawność rozprawy w całości lub w części.

§ 57. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza, gdy zachodzi według Kodeksu postępowania karnego okoliczność wyłączająca postępowanie.

2. Jeżeli obwiniony w toku postępowania został odwołany ze stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, postępowanie dyscyplinarne toczy się dalej, przy czym w razie gdy obwiniony przechodzi do innej służby państwowej lub do adwokatury, wyrok po jego uprawomocnieniu przesyła się właściwemu dla obwinionego kierownictwu naczelnemu.

§ 58. 1. Obwinionemu przysługuje prawo do obrony i prawo przybrania obrońcy spośród sędziów.

2. Obwinionemu wyznacza się obrońcę z urzędu spośród sędziów w następujących wypadkach:

- 1) jeżeli sam o to wnosi,
- 2) w razie jego odmowy udziału w postępowaniu albo dłuższej nieobecności w kraju,
- 3) jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności,
- 4) jeżeli postępowanie toczy się po jego śmierci.

§ 59. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są wyłącznie obwiniony oraz rzecznik dyscyplinarny. Jeżeli obwiniony nie bierze udziału w postępowaniu, jego prawa jako strony przysługują obrońcy.

2. Stronom doręcza się z urzędu odpisy wszystkich uchwał i orzeczeń zapadających w toku postępowania dyscyplinarnego.

§ 60. O wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego rozstrzyga sąd dyscyplinarny właściwy do rozpoznawania sprawy.

§ 61. Rzecznik dyscyplinarny jest związany wskazaniami Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego co do postępowania dyscyplinarnego oraz co do wnoszenia środków odwoławczych.

§ 62. 1. Sądy dyscyplinarne wydają rozstrzygnięcia w postaci uchwał, postanowień, a w postaci wyroków — gdy w wyniku rozprawy rozstrzygają o winie i karze dyscyplinarnej lub o umorzeniu postępowania.

2. Wszystkie rozstrzygnięcia zapadające w toku postępowania dyscyplinarnego wymagają z urzędu uzasadnienia na piśmie, doręczenia ich stronom, a dotyczące sędziów Sądu Najwyższego — doręczenia również Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Przed wydaniem jakiegokolwiek rozstrzygnięcia niezbędne jest wysłuchanie wniosku rzecznika dyscyplinarnego, a w miarę możliwości także obwinionego.

§ 63. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może być jednak zawieszona do czasu prawomocnego ukończenia postępowania karnego.

2. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania przysługuje stronom zażalenie.

§ 64. 1. Czynności członków sądów dyscyplinarnych, rzeczników dyscyplinarnych, obrońców oraz protokolantów są czynnościami służbowymi.

2. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa.

3. Jeżeli postępowanie toczy się poza zwykłym miejscem zamieszkania, osobom wymienionym w ust. 1 przysługują należności analogiczne jak przy podróżach służbowych. Dotyczy to także obwinionego, który został uniewinniony lub co do którego postępowanie zostało umorzono.

§ 65. Prawo wglądu do akt postępowania dyscyplinarnego przysługuje w każdym jego stadium poza stronami Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oraz osobom przez niego upoważnionym. Innymi osobom, władzom lub urzędom w uzasadnionych wypadkach zezwolenia na wgląd do akt może udzielić przewodniczący właściwego sądu dyscyplinarnego.

§ 66. 1. Obsługę kancelaryjną zapewnia sądom dyscyplinarnym Biuro Prezydzialne Sądu Najwyższego.

2. Na rozprawach dyscyplinarnych protokołować może jedynie członek Biura Orzecznictwa.

§ 67. Orzeczeń dyscyplinarnych nie podaje się do wiadomości publicznej. Po ich uprawomocnieniu Pierwszy Prezes może zezwolić na odstąpienie od powyższej zasady.

§ 68. Odpis prawomocnego wyroku skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych obwinionego oraz zamieszcza o tym wyroku wzmiankę w wykazie służbowym.

§ 69. Po upływie trzech lat od daty uprawomocnienia się wyroku dyscyplinarnego, orzekającego jedną z kar dyscyplinarnych, na wniosek skazanego sędziego Sądu Najwyższego — jeśli nie został on skazany w innej sprawie — Pierwszy Prezes zarządza zatarcie powyższego skazania przez usunięcie z akt osobowych odpisu wyroku i wzmianki o nim w wykazie służbowym obwinionego.

§ 70. Pierwszy Prezes może badać orzecznictwo dyscyplinarne, wglądać w czynności Wyższego i Najwyższego Sądu Dyscyplinarnego, zwracać uwagę na dostrzeżone uchybienia i usterki oraz żądać ich usunięcia.

Rozdział 2

Postępowanie przed pierwszą instancją.

§ 71. 1. Z wnioskiem do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu Sądu Najwyższego wystąpić może Pierwszy Prezes po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności sprawy koniecznych do ustalenia znamion przewinienia służbowego lub uchybienia godności urzędu, przewidzianego w art. 54 ustawy o Sądzie Najwyższym.

2. Pierwszy Prezes może zlecić rzecznikowi dyscyplinarnemu dokonanie wstępnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, w tym również wysłuchania obwinionego.

§ 72. 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje wniosek Pierwszego Prezesa o wszczęcie postępowania i w razie jego uwzględnienia wydaje stosowną uchwałę. W uchwale tej stanowiącej akt oskarżenia dla dalszego postępowania należy dokładnie oznaczyć zarzuty mające być przedmiotem postępowania.

2. Sąd może przed powzięciem powyższej uchwały zarządzić uzupełniające wyjaśnienie okoliczności istotnych dla powzięcia tego rodzaju uchwały.

3. Na uchwałę oddalającą wniosek o wszczęcie postępowania rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje zażalenie do Najwyższego Sądu Dyscyplinarnego w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia mu odpisu tej uchwały wraz z uzasadnieniem.

§ 73. 1. Wszczynając postępowanie dyscyplinarne, Wyższy Sąd Dyscyplinarny może na wniosek jednej ze stron lub z urzędu zarządzić przeprowadzenie przez jednego z sędziów dyscyplinarnych uzupełniającego postępowania wyjaśniającego.

2. Sędzia wyznaczony do przeprowadzenia uzupełniającego postępowania wyjaśniającego zobowiązany jest zbadać wszystkie okoliczności sprawy, zebrać dostępne dowody, przesłuchać świadków i biegłych po odebraniu od nich przyrzeczenia.

3. W tych wypadkach sędzia wyznaczony może rozciągać swoje badania także na zarzuty nie objęte uchwałą o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

4. Po ukończeniu zleconego postępowania sędzia wyznaczony przesyła akta rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu przedstawienia wniosku. Przed zwrotem sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu sędzia wyznaczony powinien obwinionemu lub jego obrońcy umożliwić przejrzanie akt i poczynienie wyciągów.

§ 74. Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydaje na posiedzeniu:

- 1) w miarę potrzeby postanowienie o dalszym uzupełnieniu postępowania wyjaśniającego,
- 2) postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego,
- 3) wyrok skazujący, jeżeli wymierza tylko karę upomnienia,
- 4) uchwałę o skierowaniu sprawy na rozprawę, rozstrzygając przy tym o potrzebie wezwania wskazanych imiennie świadków i biegłych.

§ 75. 1. W razie skazania bez przeprowadzenia rozprawy na karę upomnienia, rzecznik dyscyplinarny i obwiniony mogą w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia żądać przeprowadzenia rozprawy.

2. W razie takiego żądania wyrok uważa się za niebyły.

§ 76. 1. Na postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego stronom przysługuje zażalenie w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem.

2. Zażalenie rozstrzyga Najwyższy Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu.

§ 77. 1. Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wyznacza dzień rozprawy i zawiadamia o niej rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego i obrońcę, zarządzając jednocześnie przesłanie tym osobom odpisów uchwały określonej w § 74 pkt 4.

2. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

3. Wnioski rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego w przedmiocie dowodów, przedstawione przed rozprawą, sąd w miarę możliwości rozpoznaje na posiedzeniu. O uwzględnieniu zgłoszonego wniosku dowodowego roz-

strzygnąć może przed rozprawą przewodniczący wyznaczonego składu orzekającego.

§ 78. 1. Rozprawę rozpoczyna odczytanie uchwały o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego oraz o skierowaniu sprawy na rozprawę główną, po czym następuje przesłuchanie obwinionego. Sąd zarządza następnie bezpośrednio przeprowadzenie dowodów wymienionych w uchwale o skierowaniu sprawy na rozprawę oraz dopuszczonych na wniosek stron. Wolno też odczytywać z akt sprawy w całości lub w części znajdujące się w nich dokumenty oraz protokoły przesłuchań tych osób, których przesłuchanie na rozprawie nie jest według uznania sądu konieczne lub których stawiennictwo na rozprawę związane byłoby z nie dającymi się usunąć w najbliższym czasie trudnościami.

2. Rozprawę kończą przemówienia rzecznika dyscyplinarnego i obrońcy, przy czym obwinionemu przysługuje głos ostatni.

§ 79. Jeżeli w toku rozprawy ujawni się nowe przewinienie, sąd może wydać co do niego wyrok tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy. W braku zgody wszczęcie osobnego postępowania odbywa się na ogólnych zasadach postępowania dyscyplinarnego.

§ 80. W naradzie i głosowaniu uczestniczą wyłącznie sędziowie orzekający.

§ 81. 1. Podstawę wyroku stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy.

2. Wyrok podpisują wszyscy sędziowie, po czym ogłasza go przewodniczący.

3. Uzasadnienie wyroku należy z urzędu sporządzić w ciągu siedmiu dni i niezwłocznie doręczyć rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.

§ 82. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który wymienia skład sądu i osoby obecne na rozprawie oraz przedstawia przebieg rozprawy z podaniem treści zeznań świadków i opinii biegłych. Protokół podpisują przewodniczący i protokolant.

Rozdział 3

Postępowanie odwoławcze.

§ 83. 1. Od wyroku Wyższego Sądu Dyscyplinarnego przysługuje obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu odwołanie do Najwyższego Sądu Dyscyplinarnego.

2. Odwołanie składa się w Wyższym Sądzie Dyscyplinarnym w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem.

§ 84. Najwyższy Sąd Dyscyplinarny wydaje na posiedzeniu postanowienie:

- 1) o pozostawieniu odwołania bez rozpoznania, jeżeli wniesione zostało po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jeśli przyjęcie odwołania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu,
- 2) o wyznaczeniu rozprawy odwoławczej.

§ 85. 1. W postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio przepisy postępowania właściwe dla postępowania w pierwszej instancji.

2. W postępowaniu odwoławczym wolno zlecić uzupełnienie materiału dowodowego przez sędziego wyznaczonego ze składu orzekającego.

§ 86. Po uprawomocnieniu się wyroku przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego przesyła odpis wyroku wraz z jego uzasadnieniem Pierwszemu Prezesowi w celu zarządzenia wykonania. W razie, gdy Wyższy lub Najwyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł w sprawie dyscyplinarnej sędziego sądu powszechnego, odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesyła się do wykonania Ministrowi Sprawiedliwości, a nadto prezesowi właściwego sądu.

Rozdział 4

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego.

§ 87. 1. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego składa się do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od chwili powzięcia przez uprawnionego do wniosku wiadomości o okolicznościach wymienionych w art. 59 lub 60 ustawy o Sądzie Najwyższym.

2. Sąd rozpoznaje wniosek na posiedzeniu, po zażądaniu i otrzymaniu pisemnego oświadczenia strony przeciwnej oraz przeprowadzeniu w razie potrzeby postępowania sprawdzającego dowody.

3. Na postanowienie w przedmiocie wznowienia przysługuje stronom zażalenie w ciągu siedmiu dni od daty jego doręczenia. Najwyższy Sąd Dyscyplinarny rozstrzyga zażalenie na posiedzeniu.

4. Wznawiając postępowanie, Wyższy Sąd Dyscyplinarny może zarządzić wstrzymanie wykonania wyroku.

§ 88. Jeżeli nastąpiło wznowienie postępowania na korzyść skazanego, w nowym wyroku nie można wymierzyć surowszej kary dyscyplinarnej.

§ 89. W razie wydania wyroku skazującego w stosunku do obwinionego, którego miejsce pobytu było nieznane, nie dające się ustalić bez szczególnych trudności, gdy więc wszelkie pisma zostały doręczone tylko wyznaczonemu obrońcy z urzędu, obwiniony może w ciągu miesiąca od daty, kiedy się dowiedział o treści wyroku, zażądać wznowienia postępowania, choćby nie zachodziły warunki określone w art. 60 ust. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym. Przepis art. 60 ust. 2 ustawy o Sądzie Najwyższym stosuje się odpowiednio.

Dział VI

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 90. 1. Upoważnia się Pierwszego Prezesa do wydania zarządzenia normującego tryb wewnętrznego urzędowania i czynności biurowych Sądu Najwyższego oraz inne sprawy z zakresu wewnętrznego działania tego Sądu, nie unormowane niniejszym regulaminem.

2. Do czasu wejścia w życie zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się w Sądzie Najwyższym dotychczasowe przepisy normujące wewnętrzne urzędowanie i czynności biurowe.

§ 91. Traci moc uchwała Rady Państwa z dnia 22 maja 1962 r. w sprawie regulaminu Sądu Najwyższego (Monitor Polski Nr 45, poz. 210, z 1964 r. Nr 79, poz. 371, z 1978 r. Nr 20, poz. 70 i z 1983 r. Nr 8, poz. 46).

§ 92. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*